

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 8. června 2011 č. 419

Stanovisko

vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 353)

Vláda na jednání své schůze dne 8. června 2011 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 353) a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas** z dále uvedených důvodů.

1. V rámci plnění vládou schválené Strategie v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 je zpracovávána analýza, která by měla obsahovat návrh na provedení legislativních kroků ke zprůhlednění financování politických stran. Tato analýza bude podkladem pro přípravu vládního návrhu novely zákona č. 424/1991 Sb.

2. Navržený § 21 odst. 1 vymezuje výdaje na volební kampaň jako „všechny výdaje, které jsou realizovány s úmyslem volebního úspěchu“. Jde o natolik obecné a nejednoznačné vymezení, že pod něj lze podřadit prakticky jakoukoliv činnost politické strany. Takové vymezení by účinnou kontrolu skutečných výdajů vynakládaných na volební kampaň v podstatě znemožňovalo.

3. Navrhovaná úprava kontroly financování volebních kampaní, podle níž by měla finanční zprávy o příjmech a výdajích spojených s volební kampaní vyhodnocovat Poslanecká sněmovna a na základě jejich zjištění o porušení zákona by pak mělo Ministerstvo financí „prostřednictvím příslušného finančního úřadu“ uložit dotčené politické straně či hnutí sankci, je velmi problematická. Pokud jde o posuzování, zda ze strany jednotlivých politických stran a hnutí došlo k překročení stanovených limitů, podílely by se na něm v závislosti na svém zastoupení samy kontrolované subjekty, přičemž by jim současně byla dána možnost kontroly politických konkurentů. Bylo by mnohem vhodnější svěřit tuto působnost nezávislému kontrolnímu orgánu, což by odpovídalo doporučení Rady Evropy zaměřenému na financování politických stran (doporučení Rec/2003/4 Výboru ministrů členským státním o společných pravidlech boje proti korupci při financování politických stran a volebních kampaní). Jde-li pak o ukládání sankcí „na základě zjištění Poslanecké sněmovny“, šlo by zřejmě o protiústavní ingerenci zákonodárního sboru do oblasti moci výkonné a navíc není vůbec zřejmé, jak by mohlo sankce ukládat Ministerstvo financí prostřednictvím finančních úřadů; aby mohl jakýkoliv orgán provádět

správní trestání, musí k tomu mít v zákoně jednoznačně vymezenou působnost. Uložení sankce přitom musí předcházet řízení před správním orgánem, jehož součástí je i dokazování a hodnocení důkazů. Tuto fázi správního řízení nelze nahradit zjištěními učiněnými Poslaneckou sněmovnou.

4. Navržená úprava správního trestání za porušení povinností naprosto neodpovídá aktuálně uplatňovaným zásadám správního trestání, neboť obsahuje nepřesné a neurčité skutkové podstaty deliktů, navíc bez odkazů na konkrétní hmotněprávní povinnosti, jejichž porušení se sankcionuje. Navíc návrh postrádá jakákoliv společná ustanovení k řízení o správních deliktech a ponechává zcela nesystematicky nedotčenou dosavadní sankční úpravu obsaženou v § 19a odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb.

5. Navrhované ustanovení § 29 zakazující použít na úhradu uložené sankce příspěvky ze státního rozpočtu by zřejmě bylo prakticky neaplikovatelné, neboť není zřejmé, jak by bylo porušení takového zákazu zjišťováno; nadto předložený návrh zákona zcela opomíjí nálezy Ústavního soudu Pl. ÚS 26/94, vyhlášený pod č. 296/1995 Sb., v němž Ústavní soud vyslovil názor, že „poté, co příspěvky státu byly politickým stranám a politickým hnutím přiděleny, nemůže již jít o „hospodaření se státním majetkem“ ve smyslu čl. 97 Ústavy, ale že použití těchto příspěvků je již vnitřní záležitostí těch subjektů, jimž byly uděleny“.

6. Předložený návrh zákona obsahuje i řadu dalších významných právních i legislativně technických nedostatků, nepřesných a neurčitých pojmů a ustanovení nekorespondujících se stávajícími ustanoveními zákona, která nejsou návrhem nijak dotčena.